

شکم درد

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت
تایید کننده: کمیته آموزش بیمار
تاریخ بازنگری: پاییز ۱۴۰۲

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

“ارتباط با ما”

۰۳۵۳-۳۱۲۲۳۰

تلفن تماس:

۰۹۹۶۵۲۵۰۰۶۹

ایتا:

rahnemoon.ssu.ac.ir

آدرس اینترنتی:

درد شکم (دل درد) در محدوده ی انتهای دنده ها و لگن اتفاق می افتد. این ناحیه شکم، شامل اندام های بسیاری مانند معده، کبد، پانکراس، روده بزرگ و کوچک و اندام های تناسلی می شود. درد شکم می تواند به علت مشکلی جزئی باشد و یا به علت مشکلی باشد که نیاز به عمل جراحی فوری دارد.

درد می تواند تا حد زیادی متفاوت باشد. هنگامی که

شکم، درد می گیرد می تواند:

- حاد، ملال آور، همراه با تیر کشیدن، عضله گرفتگی، پیچش و خسته کننده و ... باشد.
- کوتاه باشد، کم و زیاد شود و یا پایدار باشد.
- شما را وادار به (استفراغ) کند.
- باعث شود شما بایستید و یا شما را بی قرار کند که سریع به دنبال حالتی مناسب باشید.

* چه عواملی باعث شکم درد می شود؟

عوامل بسیاری باعث شکم درد می شود مانند:

- درد (دوره) قاعدگی یا مشکلات مرتبط با حاملگی (در خانم ها)
- مشکلات روده از جمله یبوست، گاز (باد) معده و یا اسهال
- زخم معده یا ناراحتی های معده مانند سوء هاضمه و سوزش سر دل
- عارضه های پزشکی مانند التهاب روده و سندرم روده تحریک پذیر
- بیماری های عفونی مانند اسهال و استفراغ، مسمومیت غذایی یا آلودگی های ناقل مقاربتی و لگن
- عفونت های دستگاه ادراری

- سنگ کلیه
- آپاندیسیت

• سنگ کیسه صفرا و مشکلات کبدی

در کمال تعجب، درد شکم ممکن است از خود شکم نباشد. برخی از عواملی که می توانند با دل درد همراه باشند عبارتند از: حملات قلبی، ذات الریه، بیماری های لگنی و یا برخی جوش های پوستی و کشاله ران، مانند زونا درد ممکن است همراه با مشکلات دفع ادرار، دل پیچه، مشکلات قاعدگی و یا حتی نفخ باشد.

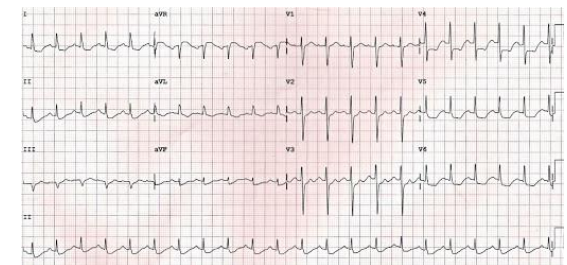

* تشخیص و درمان

گاهی اوقات یافتن عامل درد در عضوهای زیاد شکم دشوار است. تشخیص برخی از بیماری ها ممکن است مدتی طول بکشد. پزشک به شما اعلام می کند که آیا نیازی به عمل جراحی و یا پذیرش در بیمارستان دارید یا خیر. درد ممکن است به خودی خود در عرض چند ساعت یا چند روز بدون درمان تمام شود. گاهی اوقات برای تشخیص درد، نیاز به آزمایش می باشد، آزمایش های مورد نیاز ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- آزمایش خون برای تشخیص عفونت یا خونریزی. دیگر آزمایش های خون برای مشاهده ی عملکرد در کبد، لوزالمعده و قلب

- آزمایش ادرار برای مشاهده ی عفونت در ادرار یا خون
- نوار قلب برای تشخیص درد قلبی

- اشعه ی ایکس، سونوگرافی یا سی تی اسکن
- معاینه ی مقعد برای بررسی مشکلات خونی پنهان و یا دیگر مشکلات
- معاینه ی آلت تناسلی و کیسه بیضه ها (برای آقایان)
- در صورتی که زن هستید، معاینه لگن و یا واژن برای بررسی مشکلاتی که در رحم، لوله های تخمدان و تخمدان وجود دارد
- تست حاملگی برای زنان.
- ممکن است از شما در مورد فعالیت جنسی و یا مصرف مواد مخدر و الکل سؤال شود. مهم است که در پاسخ خود صادق و راستگو باشید طوریکه که پزشکان بتوانند درمان صحیح درد شما را تضمین کنند.
- اگر شما آزمایش داشته باشید، پزشک نتایج را برای شما توضیح می دهد. ولی برخی از نتایج ممکن است چند روز طول بکشد تا آماده شوند.

- شما ممکن است به یک متخصص برای کمک به پیدا کردن علت مشکلاتان ارجاع داده شوید.
- درمان شما به آن چیزی بستگی دارد که علت درد شماست. ممکن است موارد زیر پیشنهاد شود:

- **مسکن:** از طریق دهان (خوراکی) و یا از طریق رگ (داخل وریدی). درد شما ممکن است کاملاً با مسکن از بین نرود اما باید تسکین یابد. در مواردی که پزشک اعلام می کند نباید به هیچ وجه مسکن مصرف کنید.
- **مایعات:** ممکن است به رگ شما مایعات (سرم) تزریق شود تا مایعات از دست رفته جبران شود و به شکم و روده شما استراحت داده شود.
- **دارو:** ممکن است برای شما سایر داروها تجویز شود.
- **تغذیه:** شما نباید چیزی بخورید و بیاشامید تا زمانی که پزشک و پرستار به شما اجازه بدهند و یا به خانه مرخص شوید.

* در صورتی که مرخص شوید

- بیشتر دل دردها بدون درمان خاصی خوب می شوند. توصیه های پزشکان یا پرستاران را با دقت انجام دهید.
- مایعات خالص مانند آب و آب میوه مقوی رقیق شده به مقدار زیاد بنوشید. مصرف قهوه، چای و الکل را کاهش دهید و یا قطع کنید زیرا اینها می توانند درد را بدتر کنند.
- هنگامی که دوباره مجاز به خوردن شوید با مایعات رقیق (مانند سوپ) شروع کنید، سپس اقدام به خوردن غذاهای

شیرین و مطلوب مانند بیسکویت، برنج، موز و یا نان تست کنید. پزشک ممکن است به شما توصیه کند از غذاهایی خاص پرهیز کنید.

- به اندازه کافی استراحت کنید.
- بیشتر دردها بدون درمان خاصی از بین می روند و بسیاری از مردم تنها نیاز به تسکین علائم خود دارند. گاهی اوقات درد شکم می تواند تمام شود و علت هرگز شناخته نشود. و یا ممکن است عامل با گذشت زمان آشکار شود.

* در صورت مشاهده موارد زیر به پزشک یا

اورژانس مراجعه کنید

- در مواقع اضطراری به نزدیکترین اورژانس بیمارستان بروید و یا به ۱۱۵ زنگ بزنید.
- اگر درد بیش از ۲۴ ساعت ادامه یابد و یا اگر شما نگرانی دیگری دارید به پزشک مراجعه کنید.
- اگر مرخص شوید و احساس کنید که حالتان رو به بدتر شدن است به خصوص اگر رنگ پریده یا بی حال شوید و یا شکم سفت شود و یا علائم جدیدی پیدا کردید فوراً به پزشک و یا اورژانس مراجعه کنید.

